

Otázky k závěrečné státní magisterské zkoušce ze sociologie

Sociologie v soudobém světě

Od zkoušené/ho se očekává výklad problému s využitím literatury doporučené ke každé otázce (nikoliv reprodukce obsahu uvedených děl).

1. Klasická sociologie a její pravidla sociologické metody

L:

M. Weber, Metodologie, sociologie, politika

E. Durkheim, Sociologie a filosofie (do doby, než vyjde překlad Pravidel sociologické metody)

2. Spor o původ a výklad kapitalismu: Karel Marx, Max Weber a Emile Durkheim

L:

K. Marx, Kapitál, sv. I., kap. O prvotní akumulaci

M. Weber, Autorita, etika, společnost

E. Durkheim, Společenská dělba práce

3. Kritická teorie společnosti, kritika kultury "pozdního kapitalismu" ve frankfurtské škole

L:

W. Benjamin, Umělecké dílo ve věku své technické reprodukovatelnosti, In: Dílo a jeho zdroj

H. Marcuse, Jednorozměrný člověk

T. Adorno, M. Horkheimer, Dialektika osvícenství

4. Hannah Arendtová, Raymond Aron a Karl Popper: kritika totalitarismu, koncept "banálního zla"

L:

K. Popper, Otevřená společnost a její nepřátelé, I.-II.

H. Arendtová, Eichmann v Jeruzalémě

R. Aron, Angažovaný pozorovatel

5. R. K. Merton a P. F. Lazarsfeld - masová média, teorie anomie, idea teorií středního dosahu; metodologie zkoumání masových medií

L:

Jeřábek, H., P. F. Lazarsfeld a počátky komunikačního výzkumu

Merton, R. K., Studie ze sociologické teorie

6. Dramaturgická sociologie a idea „totální instituce“ E. Goffmana

L:

Goffman, E., Všichni hrajeme divadlo

Goffman, E., Stigma

Alievová, D. Chytanie v žitě každodennosti, In. Sociologický časopis (č. 5, 2008)

7. Pierre Bourdieu ve francouzské sociologii (základní pojmy a koncepce bourdieuovské sociologie: habitus, pole, teorie kapitálů, reprodukční procesy); konverze kapitálů v české transformaci

L:

Bourdieu, P., Teorie jednání
Bourdieu, P. Nadvláda mužů
Možný, I., Proč tak snadno.

8. Sociologický smysl díla Michela Foucaulta

L:
Foucault, M., Dohlížet a trestat
Foucault, M., Slova a věci
Marcelli, M., Michel Foucault alebo stať sa iným

9. Feminismus v soudobé sociologii: základní pojmy a koncepce feministické sociologie

L:
Barša, P. Panství člověka a touha ženy
Docekal, H. N., Feministická filozofie
Friedan, B. Féminine mystique

10. Teorie postindustriální společnosti a sociokulturní a socioekonomická kritika pozdního kapitalismu

L:
Bell, D., Kulturní rozpory kapitalismu
Beck, U., Riziková společnost
Honneth, A. (ed.), Zbavovat se svéprávnosti: paradoxy současného kapitalismu

11. Postmoderní myšlení v sociologii

L:
Z. Bauman, Úvahy o postmoderní době
J.-F. Lyotard, Postmoderní situace, In: O postmodernismu
J. Baudrillard, O svádění

12. Modernizace a globalizace a budoucí (možný) osud malých národů (včetně aplikace na české poměry)

Z. Bauman, Globalizace
A. Giddens, Důsledky modernity
P. Machonin, M. Tuček, Česká společnost v transformaci

13. Systémová teorie Niklase Luhmanna, strukturální přeměna veřejnosti Jürgena Habermase

N. Luhmann, Sociální systémy
J. Habermas, Strukturální přeměna veřejnosti

14. Sociologie ve struktuře soudobého vědění: paradigmatické struktury a obraty posledních desetiletí

L:
Wallerstein, I., Kam směřují sociální vědy?
Petrušek, M., Teorie a metoda v moderní sociologii
Kuhn, T., Struktura vědeckých revolucí

15. Kritika tradiční sociologie a možnosti praktického užití sociologického vědění (sociologie a výzkum, sociotechnika, sociologie a ideologie, „reflexivita“ sociologie)

L:

F. von Hayek: Kontrarevoluce vědy

K. Popper, Bída historicismu

Ch. W. Mills, Sociologická imaginace